

80 let od narození literárního vědce Karla Palase

V srpnu tohoto roku jsme si připomenuli 80. výročí od narození významného literárního vědce FF MU doc. PhDr. Karla Palase, CSC.

Narodil se 24. 8. 1931 v Budišově u Třebíče, po absolvování Gymnázia ve Velkém Meziříčí vystudoval český a ruský jazyk v Brně na filozofické fakultě. Dlouholetá spolupráce s brněnskou filozofickou fakultou začala již v období jeho studia, v roce 1953 se stal asistentem, později interním vědeckým aspirantem. Za disertační práci *Konvergenční a divergenční tendence v české literatuře 17. a 18. století* získal v roce 1960 titul kandidát věd. Habilitoval se v roce 1965 spisem *K problematice krajové a pololidové literatury 18. století*, rok nato byl jmenován docentem dějin české literatury.

Regionální a pololidové české literatuře barokní věnoval pozornost i v následujících letech své vědecké práce. Svůj zájem soustředil dále na literaturu národního obrození, zvláštní zřetel věnoval literatuře z prostředí moravského. Zabýval se také knihovědnými tématy a dětskou literaturou, zejména problematikou počátků dětské literatury v 19. století.

Bohatá byla i jeho činnost editorská, podílel se na vydání děl předních českých literátů (L. Blatného, K. Klostermanna, J. Mahena, V. Mrštika, G. Preissové, R. Těsnohlídka aj.). Spolu s docentem Válkem uspořádal kritické vydání básnických překladů Hanuše Jelínka. Vedle toho působil jako spolutedaktor odborných prací a zajímala jej i práce čelních představitelů soudobé literárněvědné bohemistiky.

Během svého života zastával řadu dalších důležitých funkcí, byl členem Matice moravské a Literárněvědné společnosti při ČSAV, v 60. letech plnil funkci tajemníka redakce Spisů FF BU a Sborníku prací FF BU, působil jako dlouholetý člen redakce Ročenky UJEP v Brně. V letech 1970-1976 a 1990-1992 byl pověřen vedením katedry české literatury a literární vědy.

Aktivní působení na FF MU přerušil jeho zhoršený zdravotní stav, přes zdravotní komplikace dokázal však svým studentům poskytovat podnětné konzultace a svým kolegům byl do posledních chvil dobrým poradcem a oporou. Zemřel dne 24. 3. 2005 ve věku nedožitých 74 let.

Bohatý materiál, který nám doc. Palas zanechal, je výsledkem mnohaleté práce zkušeného odborníka a stává se cenným a inspiračním zdrojem pro současné literární vědce.

L. DOLEŽALOVA

Obsah 44. ročníku

2011

HOLZBACHOVÁ IVANA: Jak je to vlastně s tím pokrokem? (historický exkurz)	1/15-20
KŘÁPEK MILAN a ŠMARDA JAN: Společné práce velkého matematika s velkým biologem	1/21-32
NOVÁK TOMÁŠ: Muž jako objekt násilí v manželství a v rodině	1/11-14
NOVÁK TOMÁŠ: Radit, či neradit v manželském poradenství, a když přece radit, tak co radit	2/3-7
RABUŠICOVÁ MILADA: Měření výsledků vzdělávání na mezinárodní a národní úrovni	2/15-21
RAMBOUSEK JIŘÍ: Jiří Voskovec a Studentský časopis	3-4/17-24
SEDLÁK JIŘÍ: Evropský parlament a domácí násilí	3-4/14-16
SEKOT ALÉŠ: Aktivní formy dopravy – přirozená forma udržování a rozvoje tělesné zdatnosti	2/8-14

SPOUSTA VLADIMÍR: Estetické hodnoty v životě člověka	3-4/3-13
ŠMAJS JOSEF: Společnost (ne)vzdělanosti, fakt nebo výzva?	1/3-10

Významné osobnosti naší univerzity

Aktuální členění stále aktuální, zejména

zásluhou významného Brněnského anglisty (M. DRÁPELA)	2/64-65
Za prof. MUDr. Maxem Dluhošem, DrSc. (1916 - 1994) (B. HABANEC)	3-4/81-83
První rektor Masarykovy univerzity (K 50. výročí úmrtí K. Engliše) (J. SEDLÁK)	2/54-55
Vzpomínka na Aloise Gregora (M. ŠTEFKOVÁ)	3-4/75-76
Vzpomínka na profesora PhDr. Iva Havlíčka (J. PAVLÍK)	2/61-62
Nedožitě jubileum profesora Josefa Hladkého (L. URBANOVÁ)	2/62-63
Výročí úmrtí Vladimíra Hoppeho (J. VÍTEK)	2/63-64
K osmdesátinám Stanislava Julínka (J. VACULÍK)	1/72
Dvacetiletí od odchodu Jiřího Krystýnka (1913 - 1991) (I. POSPÍŠIL)	3-4/80-81
Nedožitě osmdesátiny prof. PhDr. Libora Míčka, CSc. (M. SVOBODA)	1/71-72
Osmdesát let od narození literárního vědce Karla Palase (L. DOLEŽALOVÁ)	3-4/85
Vzpomínka na Miloše Slezáka (J. RAMBOUSEK)	2/60-61
Padesát let od úmrtí profesora Ferdinanda Stiebitze (D. BARTONKOVÁ)	3-4/78-80
Doc. MUDr. Miroslav Ševela, CSc. (1. 7. 1921 - 24. 3. 1965) (V. PALLYA)	3-4/83-84
130. výročí narození Emanuela Šrámka (J. VOJTOVÁ)	2/55-56
Prof. MUDr. Jiří Štefl – padesát let od jeho úmrtí (J. POSPÍŠIL)	3-4/76-78
Vzpomínka na PhDr. Aleše Tichého, CSc. (V. PÁLENSKÁ)	2/58-60
Padesáté výročí úmrtí Františka Trávníčka (M. ŠTEFKOVÁ)	2/57-58
Vzpomínka na významného fyziologa (P. BRAVENÝ)	2/56

Očima ekonomů

ŠMAJS JOSEF: Jak a z čeho vzniká společenské bohatství?

(Od vykořisťování dělníků k pustošení Země)

1/33-42

Svoboda František: Dvě lekce z ekonomie vládnutí: Co, jak a pro koho?

3-4/42-55

Kultura a umění

Mezi architekturou, sochařstvím a designem (J. SEDLÁŘ)

1/54-63

Umění recyklace a hledání stop minulosti (J. SEDLÁŘ)

2/31-44

Opera XXI. Století – doména režisérů? (M. ŠTĚDRŮŇ)

2/45-51

Sochařství na zlomu 20. a 21. století (J. SEDLÁŘ)

3-4/56-64

Jak je to jinde ve světě

Dušan Soudek: Na univerzitě na americkém kontinentu bys pedela nenašel

3-4/74

Ze současné medicíny

DUŠEK LADISLAV A KOL.: Program prevence onkologických onemocnění

v České republice

2/22-30

ORBAN MAREK: Model postgraduálního vzdělávání a výzkumu na Mayo

Clinic v Rochesteru (Poznatky a zkušenosti)

1/43-47

ZAHRADNÍČEK ONDŘEJ: Zabíjácká *Escherichia coli*: mýtus či skutečnost?

3-4/21-26

ZEMAN KAREL: Srdeční převodní soustava

3-4/25-30

Náš rozhovor

Dvojitý úděl: literatura a periodika.

Rozhovor s docentem Jiřím Poláčkem (J. RAMBOUSEK)	1/68-70
Osmdesáté narozeniny doc. Evy Spitzové	3-4/68-73
Rozhovor s prof. MUDr. Alexandrou Šulcovou, CSc. (P. BRAVENÝ)	1/64-67

Jak to vidím já

KALÁB PAVEL: Hold neznámým vinařům – výzkumníkům	3-4/65-67
KOKEŠ MARIAN: Peníze jako klíčový faktor úspěchu ve volbách?	1/48-53

Redakci Universitas došlo

1/53, 70; 2/64, 74; 3-4/13, 82, 102

In memoriam

Bohumil Fišer, 22. 10. 1943 - 21. 3. 2011 (Z. KOUDELKA)	2/52
Prof. PhDr. Přemysl Hauser, CSc. (I. MARTINEC)	2/52-53

Panorama knih

Antonín Bartoněk: Dialekty klasické řečtiny (A. ŽÁKOVÁ)	2/69-71
Bohuslav Binka: Zelený extremismus (P. JEMELKA)	3-4/91-92
Cesta matematika k filozofii (I. HOLZBACHOVÁ)	3-4/90-91
Evropská integrace: budování nové Evropy? (M. JIREČEK)	2/66-67
Zuzana Hlubinová: Tvoření slov ve východomoravských nářečích (J. BALHAR)	3-4/98-99
Hodnoty a postoje v České republice 1991-2008 (V. SPOUSTA)	1/73-75
Jedinečné výzkumné výstupy edukace romských žáků (A. SEKOT)	3-4/93-95
Knihy o mřížích a humoru (J. R.)	3-4/101-102
Kreuzwege des Denkens (J. SEDLÁK)	3-4/100-101
Danuše Kšicová: Od moderny k avantgardě (rusko-české paralely) (J. KRYSŤYNKOVÁ) ...	2/71
Jiřina Malá: Stilistische Textanalyse: Grundlagen und Methoden (T. KÁŇA)	2/73-74
Paliativní medicína pro praxi (M. MUNZAROVÁ)	2/67-69
Podnětná publikace k problematice subkultur mládeže (A. SEKOT)	3-4/95-97
Podoby a proměny české pohádky v jednom desetiletí minulého století (N. SIEGLOVÁ)	3-4/89-90
A. Sekot: Sociální patologie (T. POSPIŠIL)	3-4/99-100
Studia philosophica 57/2010/1 – Ve službě filosofii. Na počest Jiřího Gabriela (D. PICHOVÁ)	1/75-76
František Svoboda: Machiavelli kontra Samuelson (M. HORŇÁKOVÁ)	3-4/88-89
Us-Them-Me /Nous-Eux-Moi (I. PŘIBYLOVÁ, M. POUČOVÁ)	2/72-73
Vizualizace jako teoretický problém (A. SEKOT)	3-4/92-93
Boris Vyskot: Epigenetika (J. ŠMARDOVÁ)	3-4/97-98

Zmizelý zápisník Vladimíra Fuxe

Jedno je jisté: Nic není jisté. Poslušně hlásím	1/13-16
Člověk mluví, aby bylo co měnit: Zkušeností nikdy dosti	2/17-22
Bez Valného Výsledku: Na výstavišti	3-4/103-108